

Josephus (Jef) Carel Franciscus Last werd geboren op 2 mei 1898 te Den Haag. Hij was de zoon van Carel Christiaan Anthony Last en Helena Johonna Maria Verstijnen. Door het beroep van zijn vader werd er veel verhuisd. In respectievelijk Den Haag, Leeuwarden, Venlo, Deventer en Amsterdam bracht Last zijn jeugd door.

Op zijn twaalfde, in 1911 woonden ze in Deventer en daar werd hij scout. Scouting was net in Nederland geïntroduceerd en het ideaal van een 'jongensgemeenschap zonder standenonderscheid' sprak de twaalfjarige Jef erg aan. Last bleef nog jaren lang actief binnen Scouting. Hij publiceerde in het clubblad zijn eerste verhalen en zou later zelfs profijt hebben gehad van zijn 'knopen en kompas kennis' tijdens de Spaanse Burgeroorlog.

Toen Last in de puberteit kwam, ontwikkelde hij zich steeds meer in 'opstandigheid'. Een belangrijke gebeurtenis was een verblijf in 1914 bij enkele mede-scouts in het grauwe industriële Engeland van Manchester en Liverpool. Hij zag met eigen ogen het moeilijke en frustrerende arbeidersleven en keerde volgens eigen zeggen als 'een kleine opstandeling' terug. Last begon zich vanaf deze tijd in politiek te interesseren en begon Multatuli en de Franse utopisten en socialisten te lezen.

Hij was een Nederlands dichter, prozaschrijver, vertaler en reiziger. Last was vanaf 1923 gehuwd met Ida ter Haar, van wie hij scheidde en met wie hij later opnieuw huwde. Zij hadden drie dochters.

In 1941 wordt hij actief voor het illegale blad De Vonk. De Vonk is de naam van twee verschillende illegale blaadjes tijdens de Tweede Wereldoorlog. De bijbehorende Nederlandse verzetsorganisatie wordt als de Vonk-groep aangeduid. Jef geeft lezingen, houdt zich druk bezig met ideologische en theoretische achtergrond van De Vonk en publiceert in het blad. In maart 1942 volgt een grote arrestatiegolf in de Amsterdamse Vonkgroep. Last ontkomt omdat hij zich op dat moment in Katwijk bevindt. Hij dook eerst onder in Leiden. Later kwam hij terecht op landgoed Eerde bij Baron van Pallandt. Zijn vrouw led woonde er al eerder omdat zij voor de Quakerschool werkte. Hij blijft ook ondergronds actief voor het blad. Last was aan het einde van de oorlog actief als officier bij de Binnenlandse Strijdkrachten in de omgeving van Ommen. Jef Last verklaarde na de oorlog dat de adel in oost-Nederland zich principieel afzijdig hield van ondergronds werk op een enkele goede uitzondering na. Zo'n uitzondering was Philip van Pallandt. Hij was niet alleen belangrijk omdat hij onderduikmogelijkheden bood, maar vooral omdat hij in staat was netwerken aan elkaar te verbinden. Hij bracht mensen met elkaar in contact waardoor afzonderlijke illegale activiteiten versterkt werden en nieuwe ondergrondse netwerken tot stand kwamen.

Jef Last woonde van 1950 tot 1953 in Indonesië en met name op Bali, waar hij als leraar aan een middelbare school werkte. Hij was bevriend met president Soekarno en met Mohammed Hatta.

Jef is overleden in Laren op 15 februari 1972

Meer informatie

[Biografie Jef Last](#)

[Jef Last - Wikipedia](#)

[LAST, Jef | Nederlandse vrijwilligers in de Spaanse Burgeroorlog \(spanjestridders.nl\)](#)

[De Ondergrondse Pers 1940-1945, 3e geheel herziene druk door Drs. Hans de Vries \(knav.nl\)](#)

[Landgoed als Leerschool – Joke Draaijer.indd \(rug.nl\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.